

УДК 343.985:001.891

Тищенко В. В. – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України, завідувач кафедри криміналістики Національного університету «Одеська юридична академія», м. Одеса
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2441-7535>

Фундаментальне наукове дослідження проблем оперативно-розшукової тактики

Рец. на кн.: Павленко С. О. Основи оперативно-розшукової тактики : монографія. Київ : Людмила, 2022. 624 с.

Сучасний криміналітет кардинально змінює стратегію злочинної діяльності, що передбачає перехід від «силових» способів учинення злочинів до переважно «інтелектуальних» з активним використанням злочинними угрупованнями передових досягнень у різних галузях знань. За таких обставин особливого наукового й практичного значення набуває вдосконалення теорії й практики оперативно-розшукової тактики. Саме цій надзвичайно актуальній проблематиці присвячене монографічне дослідження С.О. Павленка, проведене в Національній академії внутрішніх справ.

Рецензована монографія складається з чотирьох взаємопов'язаних розділів, у яких послідовно, повно й усебічно розкрито тему дослідження.

У першому розділі окреслено теоретичні засади оперативно-розшукової тактики. Схарактеризовано стан наукових досліджень, визначено історичні передумови становлення та розвитку цього розділу в контексті трансформації предмету ОРД, здійснено комплексний аналіз доктринальних підходів до визначення поняття та ключових ознак, що характеризують оперативно-розшукову тактику як складну й динамічну систему, а також розкрито її співвідношення з іншими спорідненими категоріями теорії оперативно-розшукової діяльності.

Другий розділ монографії містить розгорнуту структуру оперативно-розшукової тактики. Розкрито понятійно-термінологічний апарат, зміст і взаємозв'язок структурних елементів: «оперативно-тактична ситуація», «оперативно-тактичне прогнозування», «оперативно-тактичне рішення», «тактична мета», «оперативно-тактичне завдання», «оперативна комбінація», з'ясовано їхнє значення, послідовність і взаємозв'язок у внутрішній структурі, визначено спільні й відмінні ознаки, що характеризують відносну самостійність (індивідуальність) кожного з елементів.

У третьому розділі автор висвітлив генезис, сучасний стан й основні проблеми правового регулювання оперативно-розшукової тактики на основі національної практики та іноземного досвіду. Обґрунтовано пропозиції та рекомендації стосовно вдосконалення законодавства, зокрема відомчих (міжвідомчих) нормативно-правових актів різного рівня, з огляду на умови воєнного стану.

У четвертому розділі розкрито специфіку діяльності правоохоронних органів країн світу щодо застосування окремих тактичних прийомів у протидії організованим групам і злочинним організаціям, які спеціалізуються на вчиненні злочинів, пов'язаних з нелегальною міграцією, торгівлею людьми, незаконним наркообігом, кіберзлочинністю, а також тактичних положень викриття та документування злочинної діяльності осіб, які перебувають у статусі суб'єктів підвищеного злочинного впливу, зокрема кримінальних авторитетів і «ворів у законі».

Високо оцінюючи рецензовану монографію, вважаємо, що ця фундаментальна новаторська наукова праця мала б більш ґрунтовне теоретичне значення, аби в роботі окремим розділом йшлося про тактичні основи реалізації форм оперативно-розшукової діяльності, зокрема оперативного пошуку, оперативно-розшукової профілактики й оперативної розробки. Сподіваємося, що нашу пораду автор врахує в подальших публікаціях з цієї актуальної проблематики.

Водночас викладене побажання жодним чином не зменшує цінність проведеної роботи. Вважаємо, що монографія С. О. Павленка «Основи оперативно-розшукової тактики» за формою та змістом відповідає вимогам, що стосуються такого виду праць, має концептуальний характер, значну наукову та практичну цінність, є вагомим надбанням як для наукової спільноти, так і для працівників правоохоронних інституцій.

Рецепція надійшла до редколегії 17.08.2022

Tishchenko V. – Doctor of Law, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Head of the Department of Criminology of the National University «Odesa Law Academy», Odesa, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2441-7535>

Fundamental Scientific Study of the Problems of Operational and Investigative Tactics

Review of the book: Pavlenko S. Fundamentals of operative and investigative tactics : monograph. Kyiv : Liudmyla, 2022. 624 p.